

НОВИ САД

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ И ПРИВРЕДНИ ЛИСТ ЗА ДУНАВСКУ БАНОВИНУ

Број 14

Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

Краља Петра 3.

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГ

Година X.

НАШИ ЈЕВРЕЈИ И ЈУГОСЛОВЕНСТВО

Био сам у седмом разреду српске православне гимназије новосадске, када је на светосавску гимназијску прославу и беседу дошао један Србин из Стоног Београда, (данас у Маџарској) а није знао ни речи српски и плакао је, што није ни речи разумео ни на прослави ни на беседи. Био је свестан националац, Србин а није владао српским језиком, већ му је био најлакши саобраћајни језик маџарски.

У истом таквом су положају Јевреји сви и свуда. Они су по раси и по својим осећајима и свести Јевреји, али не владају јеврејским језиком, већ им је саобраћајни језик оног народа у чијој средини живе а у првом реду оног народа, у чијој држави живе. Према томе Јевреји свуда и у свакој националној држави потпомажу ширење и јачање националног језика и националног престижа, јер се свуда служе и у своје међусобном саобраћају националним језиком народа, у чијој држави живе.

Ми старији из ових крајева врло се добро сећамо, из нашег детињства да старији људи међу Јеврејима нису знали ни речи маџарски а главни саобраћајни језик им је био немачки. Маџарским језиком служили су се млађи људи међу Јеврејима, а деца су настојала, да што боље науче маџарски језик, због чега смо ми с њима били у сталном конфликту.

Јевреји су дакле свуда једна национална мањина, која мање стичи, него остале националне мањине, пошто се својим националним језиком не служи, већ јој је главни саобраћајни језик народа и средине, у којој живи. У случају да настане промена империјума, као што смо ми доживели, Јевреји долазе у врло тежак и незгодан положај. Њихов догле главни саобраћајни језик толико им је ушао у крв, да им је исто толико близак, као сваком народу његов матерњи језик, а сада по дужности својој као национална мањина без свога матерњег језика требало би да се служе националним језиком народа, који је сада добио државни империјум у своје руке. Велики Енглез Балфур налазећи се на меродавном месту у Енглеској омогућио је Јеврејима, да мало по мало поставу и формално нација, те им помогао, да им буде лакше снаћи се, када дођу у овако тежак положај.

У Маџарској држави Маџари нису хтели да сматрају Јевреје

националном мањином, већ чистим Маџарима, чија је конфесија Мојсијево. То су Маџари морали чинити, јер они би без те широкогрудости одавно нестали и формално из Европе, као што су као раса одавно изумрли. Они су раширених руку примали у своје јато и Германе и Словене и Романе и њихови су се редови стално умножавали и ако они нису имали изворног седишта своје расе, из кога би се стално занављали и појачавали, као што нас на пр. наши расни Динарци стално појачавају и наше редове стално попуњавају.

Услед свега овога маџарски Јевреји, који су живели на територији Војводине и који су ту били као интелигентни људи и многи људи из горњих сталежа главни носиоци маџарства, изгледа, да се нису снашли у своје новом положају као Југословени, јер они су још непрестано не само главни носиоци маџарске културе у овим крајевима, већ шта више сматрају се и расним Маџарима, што показује најбоље и покретање националног јеврејског листа на маџарском језику у Новом Саду.

Јевреји су услед своје интелигенције и способности у свакој држави, где живе, врло важан елемент, и за сваку националну државу не може бити свеједно, како се држи и влада Јеврејска мањина, која у држави живи. Наш народ није нигде испољио знаке антисемитизма, ни у својим националним државама а ни у туђим државама, у којима је по невољи живео. У Србији на пр. и ако су Јевреји сматрани националном мањином, сви су толико били привржени земљи, која их је хранила, да су у одбрани земље и многе јунаке у својој средини имали. Овакви случајеви били су у аустроугарској војци скоро нечувени, где су Јевреји били увек само у заветрини, док су у Србији били понајвише у бојним редовима.

У почетку стварања наше државе изгледало је, да ће српски Јевреји имати утицаја, да се нови наши јеврејски суграђани задобију безусловно за Југословенство и да метну крст на своје и германске и маџарске преднице. Старији Јевреји из разумљивих разлога не би се могли преко ноћ преобратити у Југословене, али све би чинили, да њихова деца приме као свој најглавнији саобраћајни језик, југословенски језик. Шта ми међутим видимо!? Од

свега тога ништа се не остварује. Нове генерације долазе. Ове знају додуше добро и југословенски језик, али и код ових остали су у већем поштовању и немачки а нарочито маџарски језик, па то и показују, кад год им се за то пружи прилика. Услед овога почињу и код нас да се опажају клице антисемитизма, што ми не желимо, и ако је то изразно код свих фашиста.

Ове појаве, пошто ми немамо посла са једном неинтелигентном и некултурном масом, код свих нас правих Југословена изазивају велико неповерење и неспокојство. Требали то да значи, да се Јевреји још увек осећају неспокојима и несигурним и мисле, да је потребно да за сваки случај осигурају одступницу? Требали то да значи, да сви Југословени у Југославији удружени са Србијом, која је на Церу и на Сувору већ у почетку великог рата сама и од свих остављена била кадра, да туче неоспорно Аустро-Маџаре и тако их за-

плаши, да су доцније само у пратњи Немаца и Бугара смели да поново нападну „опанчаре“ — да сви Југословени нису способни да бране Југославију од Гембешевих Маџара Шта-рембергових Аустријанаца или рецимо од Макаронџија, да треба чувати одступницу??

Ми никако нисмо антисемите, шта више ми смо не само поштоваоци већ и пријатељи Јеврејског народа као мањине. Зато од свих свесних Јевреја очекујемо, да ће, кад већ нису у стању да се служе својим националним језиком, избегавати све оно, чиме могу само вређати националне осећаје нас Југословена, већ ће чинити и код нас оно исто, што чине у целом свету почев од Енглеске па до Маџарске т. ј. да ће појачавати национални престиж и нашег југословенског народа свуда и на сваком месту тиме, што ће им и у међусобном саобраћају и у народној књижевности и у цркви бити једино југословенски језик светиња.

Ing. Миливој Матић

Напредак наше државе

Наша држава учинила је за ових петнаест година од Ослобођења и Уједињења велик и леп напредак на свима пољима и у свима правцима. Ма колико да се код нас критикује и критикама још више претерује, ипак се јасно и очевидно показује општи напредак.

Државно статистичко звање у Београду издало је књигу о бројном стању и приликама становништва у држави. Ова статистика садржи врло многе и поучне податке, који такође показују леп напредак наше државе.

Бројно стање становништва према попису вршеном 1931 године рачуна се да је крајем прошле, 1932 године износило 14,295.431 душа укупно. За годишњи природни прираштај у последњих четрнаест година узима се да је око 210.000 душа.

Према попису становништва 31 марта 1931 године имала је наша држава укупно 13,930.918 становника. Од тога је било мушких 6,894.561 а женских 7,036.357. На сваких дакле хиљаду мушких долазило је 1021 женска. Овај сразмер међутим није у свима бановинама исти; има бановина где је обратан случај, т. ј. где је већи број мушких него ли женских. Тако у Врбаској бановини долази на сваких хиљаду мушких по 950 женских, у Приморској бановини 986, у Дравској бановини 1097, у Савској бановини 1057,

у Дринској бановини 1012, у Зетској бановини 1031, у Дунавској бановини 1068, у Моравској бановини 1074, у Вардарској бановини 1025, у Београду 869.

Морталитет је код нашег народа прилично велик. И ако има много случајева да појединци дочекују врло дубоку старост, ипак процентуално млађи нараштаји много превлађују. Младежи до двадесете године има у држави 35 и процената, између 20 и 25 године има 12.3 проц, од 25 до 59 године има 46.3 проц а изнад 60 година има тек 6.8 проц. становништва.

У нашој држави сразмерно нема много различитих вероисповести, јер становништво у главном припада православној, римокатоличкој и муслиманској вери. Бројно има у држави 46.67 проц. православних, 39.29 проц. римокатолика, 11.22 проц. муслимана, 1.91 проц. евангелика; 0.54 проц. гркокатолика и 0.03 проц. разних других вероисповести.

По матерњем језику врло је разнолико становништво наше државе. Претежна и апсолутна је већина југословенска; ретко која држава има у такој већини свој национални елемент као Југославија. Српско-хрватског матерњег језика има становника 74.36 проц., словеначког језика 8.51, немачког 4.22 проц., маџарског 3.90 проц., арнаут-

ског 3.69 проц, румунског 1.93 проц, и 1.26 турског; остали језици заступљени су у врло незнатном броју. Југословенског становништва у држави има 82.87 проц.

На пољу народне просвете учињено је врло много подизањем народних основних школа. Број аналфабета у нашем народу најжалост, врло је велик, јер и сада има 51.5 проц. таквих који не знају ни читати ни писати. И у овом погледу пружају врло занимљиву слику прилике у појединим бановинама. Најписменије становништво је у Дравској бановини и то 91.1 проц. даље има на територији Београда 85.1 проц, писмених, у Савској бановини 66.9 проц, у Дунавској бановини 65.9 проц, у Дринској бановини 34.8 проц, у Приморској бановини 32.8 проц, у Моравској бановини 29.2 проц, у Зетској бановини 26.5 проц, у Вардарској бановини 18.7 проц, и у Врбаској бановини 16.5 проц.

Интензивним радом у основним народним школама, затим делатношћу аналфабетских течајева број неписмених из године у годину стално опада. Посао није лак, јер се захтева много стрпљења и много рада при ширењу писмености у народу. При буџетској дебати у Народној Скупштини пала је изјава са најмеродавнијег места, да ће Влада много пажње обраћати на основне народне школе, да би се што више и што успешније сузбио аналфабетизам у нашем народу. М.

СОКОЛСТВО

Порука Соколству у Америци

Познати соколски радник Др Лаза Поповић објавио је у америчким соколским и дневним листовима своју поруку Соколству у Америци. У тој поруци наглашује Др Лаза Поповић: „Поред велике славенске и југославенске акције, уз општу народну улогу, наше Соколство у Америци има једну нарочиту и велику задаћу, а та је: да спасе и да нам сачува децу. Покрај породице, поред тамошње државе, уз ондашње друштво, има наше Соколство, важну улогу у погледу сачувања, јачања, образовања и спасавања те омладине, у Америци рођене, за наш род и народ васколики. Соколство треба да буде на томе пољу рада најагилније, јер може то да буде и лакше му је него другима да такво буде. Оно мора да је у првом реду радника, када год се ради о борби против осуђивања наше крви, и то можда наше најбоље крви!

Соколство је једна врло јака веза и заједница свих људи Славена. Соколска веза није само идеолошке природе, већ и материјалне, јер надовезује деда на оца, оца на сина, спаја земљу са земљом и води до онога узвишенога и безгранично лепога, што се зове постојбином, за домовином, отаџбином! Наше Соколство у Америци мора бити свесно баш тога свога задатка у бризи

око националног сачувања подмлатка и нараштаја. Соколству у Америци је задаћа да чува и спасе нашу децу; да их учи да воле своју постојбину, да не забораве одакле су, да буду поносити на гробове својих дедова и да увек мисле на своју мајку Југославију, јер она је добра мајка свију нас.

Годишње скупштине соколских жупа

Док су соколска друштва и чете завршиле своје овогодишње главне скупштине, сада се током месеца марта одржавају главне годишње скупштине соколских жупа. До сада

одржале су своје скупштине соколске жупе: Ново Место, Сушак, Сарајево, Скопље, Ужиче, Вел. Бечкерек, Београд, Шибеник, Крагујевац, Нови Сад, Цеље, Сплит, Љубљана. На свим овим скупштинама поднети су опширни извештаји из којих се види интензиван рад Соколства у читавој држави. Поједине жупе показују управо завидне резултате свога рада како на техничком, тако и на просветном пољу. За наредне недеље заказане су скупштине соколских жупа Тузла, Загреб, Мостар, Ниш, Бјеловар, Вараждин, Марибор, Осijek, Карловац и Крањ.

Предлози Мусолинијеви Магдоналду

Када погледамо на мапи Италију, видимо да има облик чизме. Има са свију страна као границу море, сем горњег дела на северу, где се граничи на копну са Француском, Швајцарском, Аустријом и Југославијом. Откада је завладао у Италији фашизам Мусолини је стално упирао фашистима прстом на Југославију доказујући да је Далмација италијанска, иако у Далмацији има свега неколико хиљада Италијана, са нешто старих венецијанских споменика. Далмација је наша право самоопредељена народа, јер је етнографски чисто југославенска покрајина. Италија има велик апетит. Она баца око и на француске покрајине на Ницу, Савоју и Корзику. Италија води империјалистичку политику и жели нова завојевања, а то Мусолини отворено признаје и не крије. Италија троши силне новце на наоружање, а нарочито троши много на ратну флоту и на ваздушно оружје. Италијани се од малена васпитавају у скроз милитаристичком духу. Наравно, код ових чињеница, није ни Француска могла остати скрштених руку, јер је с једне стране угрожена од империјалистичке Италије, а с друге стране од Немачке фанатичке у својој мржњи према Француској и у национализму хитлеровштине. Према томе и Француска је принуђена била ојачавати своју ратну флоту са новим ратним бродовима и појачавати своје ваздухопловно оружје. Енглеска је без својих колонија, нарочито без Индије, сила другог реда и она знајући да јој сва њена снага почиња на трговини Индији, колонијама и нарочито на ратној флоту, са зебњом посматра оружје Француске и Италије на мору. Она је у Европски рат загазила због наглог немачког поморског јачања, због немачке ратне флоте, а гажење Белгије од стране Немачке био је само повод за рат против Немачке. У Енглеској химни се спомиње да Енглеска влада над морима свима. Та супрематија на мору, то је главни правац енглеске спољне политике. Без надмоћности на мору — нема Енглеска Индију и нема среће и благостања. Ко се дрвне, ко покуша да се ојача на мору, тај је сместа непријатељ Енглеске. Пример за то имамо у прошлости, у односима између Рима према Картагини. (Катон

је говор у сенату завршавао са речима: „Ја, уосталом, предлажем да се разори Картагина). Иако је Рим покорио Картагину, ипак јој није дозволио ни да као вазална држава напредује и смета развиту римске трговине, те је Картагина само зато разорена, што је сметала Риму. Оно што је Енглеској била Немачка, оно што је данас Италија Југославија, то је била Риму Картагина. Историја се понавља. О некој мирољубивости Мусолинија не може бити речи. Јест, он покушава мирним путем, за дипломатским зеленим столом, постићи оно, што би иначе морао постићи у једној новој катаклизми, наравно, ако би се удовољило империјалистичким захтевима Италије, мир би био неко време загарантован, под условом да се Италија шири на рачун својих суседа. Ради „оваког мира“ предлаже Мусолини слогу великих сила: Енглеске, Француске, Италије и Немачке. Мале државе би требале да служе за поткусуривање великих сила. Са Југославијом, Румунијом, Чешком и Пољском треба да се деси оно, што је било са Пољском у прошлости, када је Пољска „милошћу“ великих сила: Русије, Аустрије и Немачке трипут дељена, док није коначно подељена. Конференција за разоружање највише се бави питањем поморског разоружања, а ово највише занима Енглеску, која прати суревњиво свако поморско оружје осталих европских држава. Енглеска недопушта да јој ма која сила, на путу за исток, за Индију, угрози пролазак њезине ратне и трговачке флоте, ниуком случају. Држава, која ојача на мору тако, да постане такмац енглеске ратне флоте, биће сместа оглашена непријатељем. Ми видимо да међу великим силама влада неповерење из разлога, што се њихови интереси укрштају. Мусолини покушава својим предлозима Магдоналду, да Француску у споразуму великих сила осами у међународној политици, а државе Мале Антанте и Пољска да послуже за поткусуривање великих сила Немачке и Италије и италијанских савезника Мађарске, Аустрије и Бугарске. Игра је скроз провидна. Мусолини сматра да би споразумом великих сила могао осигурати мир. Мировни уговори су запечаћени крвљу ми-

лијувима живота, које су дали угњетавани народи на олтар слободе, у очајним напорима да стресу са себе ропске ланце а више се немисле вратити у ропство, дипломатским путем. Гробом икад — робом никад.

Једном се већ мора на чистину изаћи!

Наш лист, који је увек стојао, стоји и стојаће, на становништу поштовања постојећих законских прописа и њиховог стриктног спровођења, све докле докле су на снази; заузео је потпуно исправно становниште у погледу успостављања посебне Занатске Коморе са седиштем у Новом Саду.

А ево зашто:

Према законским прописима, огромна већина занатских удружења на својим скупштинама су се изјаснили за посебну Занатску Комору са седиштем у Новом Саду.

Ти закључци скупштина Занатских Удружења, то је глас заинтересованог народа, то треба и мора да буде глас господњи.

Законодавац је у закон и унео поштовање воље већине, јер је рачунао да је то право и исправно.

Још до данас што у Новом Саду није успостављена посебна Занатска Комора, круже разне верзије, о којима у овоме броју још нећемо да говоримо, али смо себи ставили у задатак, да по сваку цену дођемо до непобитних података, које ћемо обелоданити и раздерати маску, која је већ сада и само почела да пуца.

А да ћемо до драгоцених података доћи по овој ствари, то је више него сигурно.

Маршал Јосиф Пилсудски.

Пољска република као и цео пољски народ прославио је у прошлу недељу 19-ог о. м. имендан маршала Јосифа Пилсудског. За Пољаке је прослава имендана маршала Јосифа Пилсудског прави државни и национални празник с обзиром на велике заслуге које Пилсудски има за нову Пољску републику.

Од своје младости се Пилсудски борио за слободу свога народа. А када је сломом Немачке и Аустрије куцнуо час да се из окупираних пољских крајева истерају завојевачи, Пилсудски је организовао прву војску ослобођене Пољске и он је државу спасао од унутарњег послератног преврата. Његова је заслуга што је од Пољске одбијена бољшевичка навала и опасност, а њему се има захвалити и то, што је Пољска срећно преживела и унутарње политичко превирање.

Братска словенска Пољска република слави маршала Јосифа Пилсудског као оца државе и чувара мира, и том њеном славу учествује и наша држава ценећи и поштујући Пилсудског као пријатеља народа и наше државе.

ДАЛИ ЗНАТЕ, да КЊИЖАРА „СЛАВИЈА“ има све савремене КЊИГЕ?

Sa pogreba Andrije Divilda u Petrovaradinu

Kako smo već javili u našem prošlom broju, 16. o. m. umro je u Majuru zaslužni gradjanin i bivši v. d. gradonačelnika, inače stric našeg sugradjanina apotekara Joce Divilda, Andrija Divilda, koji je u subotu 18. o. m. sahranjen u porodičnu grobnicu uz mnogobrojno učešće gradjana i prijatelja kako iz Majura tako i Novog Sada. Sa pokojnikom se na grobu oprostio g. Marko Vilić, penz. direktor gimnazije, ovim toplim rečima:

„Oprostite, vrlo pokojniče, što te zaustavljam na ulazu u večni dom. No pri poslednjem celovu hoću u ime prijatelja i poštovalaca tvojih da ti kažem hvala na svemu onom, što si u životu svome činio i uradio za narod i otadžbinu. Nisi bio običan čovek. Tvoja su se dela svagda odlikovala duševnošću, svagda bila protkana nesebičnošću. I tvoje rodno mesto, i varoš i okolina cela poznavali su te kao čoveka koji ima rajsku dušu, plemenito srce. Nema nijedne institucije na kulturnom i humanom polju tvoga mesta u kojoj ne bi duboko bilo urezano tvoje ime kao radenika. Svaka stopa života javnog i privatnog ili je orošena tvojom suzom i bolom u danima nevolje i nužde, ili je bila posvećena izrazom ljubavi u danima radosti, a sve to beše izliv tvoje blagoslovene duše. Znao si ti, da borba za narod, za opšte dobro, iskrvavi noge, istroši mozak, iskrza fizikum, pa opet zato si neštedimice išao tim trnovitim stazama, jurio u prve redove borbe, da delom pokažeš kako se nesebično, požrtvovno radi, ako je u pitanju opšta stvar. Neven, Soko, Vatrogasno društvo, Gradska kuća, gradonačelnika stolica, sve to plače i gubi danas u tebi odličnog radenika, koji je svud podmetao svoja pleća da posluži savesno, časno, ili kao običan vojnik, ili kao starešina, a služio istinski, Potapenkovom službom. Svud si ti bio uzor gradjanske delatnosti, primer ustalštva, ukras starešinske dužnosti. Znam, tužni zборе, našeg pokojnika, kad je, kao dobar sin hrvatske majke, visoko nosio barjak srpsko-hrvatske koalicije. Od rane mladosti je ispovedao bratstvo i krvnu vezu naših sinova šireći geslo: brat je mio, koje vere bio. Bio si, vrlo pokojniče, u redovima onih Hrvata koji su spas i slobodu naše nacije tražili u jedinstvu nacionalnom. I kad je svetski rat najviše razdirao, tvoja vera u konačnu pobedu nije malaksala; bila je budna i snažna čak i onda, kad su događaji na ratnom polju ovaploćenje slobode i narodnog ujedinjenja odgurivali od nas. Zagrejan entuzijasta jedinstva narodnog, ti si i tad kad je bilo teško i reći da si Hrvat, ti si, velim, i tad apostolisao za jedinstvo nacionalno. I hteo si, i smeo si, i umeo si evo baš ovde, na domaku svetlog groba velikog Sremca Ilije Okrugića, da ispovedaš i propovedaš tu veliku misao neumrlag vladike Strosmajera: jedinstvo nacije. Bio si redak drugar, odličan suprug, dobar brat, nježan stric, voljan ujak. Nada svim pak bio si prijatelj sirotinje, za koju si imao Boga, duše, srca. Nisi radio i tekao da imaš samo ti. Čitavo četa kumova i kumića prolevaju iskrene suze, duboko uzdišu ispraćajući te u večnu kuću, jer znaju da u tebi

gube prijatelja, dobrotvora, hranioca.

Sretan si, dragi Andro, što si proživio život u časti i čestitosti. Blago tebi što se za tebe i tvoja dela samo lepo može reći, imao si se zašto i roditi. Slava ti!

Трке у Новом Саду.

Војвођанско коло јахача „Престолонаследник Петар“, у недељу 16 априла о. г. приређује наградне трке у Новом Саду.

Премије награда износе дин. 24.900.

1) Трка одгајивача са села и пунокрвна грла. Награде: I. 3000 дин.; II. 800 дин. и III. 400 дин.

2) Официрска и центлменска препонска трка преко шибља. Награде: I. 4000 дин., II. 1000 дин. и III. 500 дин.

3) Интернационална трка града Новог Сада. Награде: I. 4000 дин., II. 1000 дин., а III 50 дин.

4) Једнопрежна касачка трка. Награде: I. 2000 дин., II. 600 дин. и III. 300 дин.

5) Конкурс-Нирписи категорија. Награда Дунавске бановине. I. 5000 дин., II. 1200 дин. и III. 600 дин.

У овој трци могу увести учешћа даме, господа, официри и центлмени. Дужина стаје је 1600 метара. Са 12 препона до 1 мет. и 20 сантиметара.

Други тркачки дан биће на Духове 4 јуна 1933 год.

Покрет за заштиту станара у Новом Саду

„Биро за бесплатну правну заштиту станара“ у Новом Саду, ово дана је издао позив на киријације, у коме их позива да ступе у заједницу у сврху заштите својих властитих интереса.

Између осталог у позиву се каже и следеће:

„Најактуелнији проблем сваког домаћинства је питање кирије. Ако помислимо, да 30 до 40% наше месечне зараде треба дати кућевласницима за кирију, и ради тога све наше остале потребе морамо скучити до крајњих граница, онда станари и закупци локала налазе паре природним, да се у сврху борбе за снижавање кирија морају да организују“.

Према фиктивном стању ствари, које је у поменутом позиву изнето, влада опште уверење да ће тај покрет наићи на одзив од стране станара и закупца локала.

Нове пресуде по Ауторском праву

Код Новосадског Среско као кривичног суда одговарало је данас неколицина гостионичара и њихови свирачи због повреде ауторског права.

Некоје расправе водио је судија г. Вишњевски Гаврило док остале судуја г. Лабус Владимир.

Обојица прогласили су оптужене кривим и казнили их и то:

Гостионичара Манојловић Стеву, код „Боре“ и гостионичара Дроњак Милана, свакога на казну по динара 1000 претво-

Небројно људи по властитој безбрижности прерано старе и умру. Слаба пробава највећа је опасност за све човечије унутарње органе. Њихово нередно деловање проузроци тешка оболења и тиме прерано старање и смрт. Тома може предустрети, ако редовито пијете *Раденску лековиту воду*, која прави на пољу здравља права чудеса.

Стовариште и продаја: Арнолд Хофман, Нови Сад, Футошки пут 37.

риву у 17 дана затвора у случају неутеривости, као на судски, адвокатски и остали трошак по динара 530 сваког.

Пресуда против првога је правоћна, јер се задовољно.

Противу свирача Манојловића Боре и свирача Ковач Јожи расправа је одгођена до њиховог проналаска.

Гостионичара Матић Владу код „Пилота“ и гостионичара Шовењи Александра, казнио је суд свакога са динара 300 или 5 дана затвора, те на судски, адвокатски и остали трошак по динара 730 свакога.

Свирач Сент-Мартон Ференц из Пашићева казњен је са динара 120 или 2 дана затвора.

Пресуда је правоћна пошто су се задовољили са решењем.

Противу оптужених гостионичара Ваго Андрије и Лебл Калмана (бифе) упућен је предмет вишем суду т. ј. окружном на решење.

ЗНАЊА РАДИ

Од стране Дунавске дирекције пошта и телеграфа добијемо следеће редове:

„Дирекција је утврдила: да је у новосадској штампарији „Уранија“ неовлаштено штампан и стављен у продају именик овдашњих телефонских претплатника, под називом: „Новосадски ски телефонски претплатници“.

Овај именик је штампан на једном листу формата 50×70 см. јачег папира.

У интересу публике, скреће се пажња на то, да овај именик приватног издања, поред тога што је издан од непозваних и без надлежног одобрење није ни тачан.

За издавање овакових именика, надлежни су једино Министарство саобраћаја и Дирекција пошта и телеграфа. Званично и тачно издање телефонског именика биће штампано иницијативом дирекције и обухватиће читаву територију Дунавске бановине.

Сву залиху примерака овог нетачног издања Дирекција је дала запленити а противу издавача предузеће законске мере.

Ово се саопштава свима интересентима равнања ради.

АПОЛО

Субота—недеља
Марта Егерт и Макс Хансен
у филмској оперети

Жена и дипломат

Сјајна шала у 3 чинова.

Као додаток:

Сензационалан ФОНС журнал

Још невиђене уметничке атракције у Новом Саду

Велику сензацију изазвала је у Новом Саду уметничка артистичка група, која се састоји само од шест особа.

Та група гостује свако вече у зимској башти хотела „Слобода“.

Тако на пример:

Грета и Газаров, интерна-

ционални плесни дуо, до савршенства уметничке технике изводе: руске, апашке, румунске, вратоломне и са бичевима игре, са којима публику доводе до заноса.

Хуго-Хуго, савремени врло духовити комичар, чји свеж хумор са лакоом пикантеријом, публика слуша са неописивим усхићењем и бурно поздравља духовитог комичара.

Росита, уметница на Силофону и Тубофону, својом вештином и брзином изваја најмодрије и најтеже ствари, те бива увек топло поздрављена од присутне публике.

Малиатски дует, који на добошима савршено изводе румбу и друге егзотичне игре.

Нарочито пак, овом приликом морамо истаћи имитаторску виртуозност г. Газарова, који савршено имитира Чарла Чаплина, тако, да му публика код извођења ове тачке, не да оде са позорнице.

Ова уметничка група остаје у Новом Саду само до 1 априла, те је велика штета за сваког оног, који пропусти прилику да не види заиста врло ретке уметничке атракције; а нарочито када је улазак потпуно бесплатан.

— Пчеларска задруга ће у недељу 26 о. м. одржати скупштину у школи Светозара Милетића после подне у 3 сата. Главна тачка дневног реда ће бити: подизање потребног капитала ради повољније продаје пчеларских продуката.

Тек-тек да се зна

Наша електрична централа из пажње према својој публици подигла је чекаонице. Једна таква чекаоница се налази и код градског купатила.

Пре неки дан када је падала киша, пред том чекаоницом се искупио свет. Ја сам се чудно свету што стоји на киши а неће да уђе у чекаоницу. На моје највеће изненађење, када сам хтео да уђем у чекаоницу — врата су била закључана.

Зашто је то?

— Не знамо.

Ако пак та чекаоница, служи за украс нашега града, а не за публику, онда би је требало бар мало реновирати.

Ретка изненађења

За многе ствари говорило се: да су немогуће, и да до њиховог остварења неће и не може доћи и т. д.

Када је некада славни француски романиста Жил Верн писао о борби у ваздуху, и о свету под морем, мал те не цео тадашњи свет га је сматрао лудаком а његови су романи сматрани као бесмислици у које се само лудаци имали вере и поверења.

Међутим, ми савременици подморница и аероплана о Жилу Верну имамо друго мишљење, т. ј. имамо о њему мишљење да је он претеча данашњег савршенства технике.

Значи, ми савременици подморница и аероплана, морамо веровати у многе ствари, које би се и нама у први мах учиниле невероватним.

Тако на пример; од 1 априла о. г. имаћемо прилике да се осведочимо о следећим стварима:

1) Да ће многи војвођански народни посланици, који за време буџетске дебате у Народној Скупштини нису ни речи рекли, то накнадно учинити — првог априла.

2) Да ће сви новчани заводи у целости исплаћивати улоге, давати неограничене зајмове уз каматну стопу 6%; разуме се и то од — првог априла.

4) Да ће г. др. Ђока Тапавица адвокат оставити на миру Градску управу, Водну Задругу, долму и насипе, разуме се и то од — првог априла.

5) Да ће кућевласници свизити садашње кирије са 50%, разуме се и то од — првог априла.

6) Да се провевере, дефракције и крађе неће више код нас уопште догађати, разуме се и то од — првог априла.

7) Да се у нашем граду више неће видети и осетити прашина приликом чишћења улица; разуме се, и то од — првог априла.

8) Да ће уопште нестати мржње и размирица између пуница и зетова; разуме се и то од — првог априла.

Све су ово могуће ствари, којима треба поклонити вере, још сада, пре — првога априла.

* Ако сте за учвршћење Вашег здравља одлучили за Раденску лековиту воду, тада сте збиља изабрали најбоље.

Новосадске вести.

— Пожаревчани у Новом Саду. Народно повориште Дунавске бановине из Пожаревца гостоваће од данас 25 марта до 5 априла т. г. Данас у суботу, 25 марта 1933 године у сали „ХАБАГ“, као прва представа даје се „Председниковица“, еротична француска комедија у 3 чина, од Вебера. Редитељ: С. Репак. Сутра у недељу, 26 марта 1933 године „Мистер Долар“, комедија у 4 чина од Бран Ђ. Нушића. Редитељ: С. Репак. Почетак у 1/9 сати. Цене места: 20, 15, 12, 10 и 5 динара.

— Читуља. Прошле недеље умро је у Новом Саду угледни наш суграђанин Васа Крендић занатлија. Покојник је због своје честитости био цењен и поштован не само у кругу занатлија, него и у грађанству. Био је ревносан члан Задруге Срба занатлија, Занатлијског удружења, „Невена“, Матице Српске као и других наших друштава; у ранијим годинама био је и члан општинског одбора. Сахрањен је уз многобројно учешће грађанства свих staleжа. Нека му је вечан помен.

— Годишња скупштина Есперантиста. „Радничко Коло Есперантиста“ у Новом Саду одржаће своју годишњу скупштину 28 марта о. г. у 7 сати увече у Радничкој Комори на првом спрату. Дневни ред: 1) Отварање скупштине. 2) Извештај управног и надзорног одбора. 3) Избор нове управе. 4) Усвајање нових правила. 5) Разно.

— Редовна годишња скупштина „Меркура“. У недељу, 2 априла 1933 године одржаће се редовна годишња скупштина друштва „Меркур“. Скупштина ће се одржати у сали хотела „Хабар“ у 9 сати пре подне. Дневни ред је скупштине: 1) Извештај управног и надзорног одбора; 2) Давање разрешнице управног и надзорног одбора; 3) Актуелно стање „Меркура“; и 4) Избор управног и надзорног одбора. Скупштини могу присуствовати сви они чланови, који нису у заостатку са својом чланарином. Сваки члан треба да понесе своју чланску исказницу са уредно улепљеним маркама, коју ће код улаза у просторије показати зато одређеном лицу.

Извршни број 490-1932

Дражбена објава.

Потписани судски извршиоц у смислу §-а 102 зак. чл. 60. 1881. овим објављује да ће се на јавној дражби продати покретнине, које су услед одлуке Среског Суда у Новом Саду бр. Г. 12377-1932 у корист Франкл Франца из Брна, заст. по адв. дру Циприс Оскару у Н. Саду, а против дужника, надплењене у записнику од 7-ХП 1932 год. и процењене у вредности од 35 000 динара, а које се састоје из предмета: 500 мет. крепдешина и 300 мет. жоржета.

Ова продаја, која се одређује на основу решења Среског Суда у Новом Саду бр. Гн. 14634 из 1932 ради намирења главнице од 1000 швај. фран. овој од 16-VII 1932 припадајућих 6% камате, те до данас установљених трошкова у износу од 2356 динара, одржаће се 31 марта

1933 у 11 сати пре подне на лицу места у Новом Саду, на стану дужниковом у улици Краља Петра 26.

Нови Сад, 27 фебруара 1933.

ВИГ ВОЈИСЛАВ
судски извршилац

Срески суд као Земљишно-књижни суд у Новом Саду.

Број Дн. 757/1933 зкн.

Издавак из дражбеног огласа

У овршној ствари Јухас Михајло из Н. Сада оврховодитеља против Шпанић Михајло из Н. Сада овршеника одредила је грунтозна власт ради утеривања потраживања у износу од 850 дин. главнице спп. овршну дражбу на некретнине које леже на територији окружног суда у Новом Саду среског суда у Новом Саду и општине у Новом Саду и које су уписане на име Шпанић Михајла у зкн. уложку бр. 6076 редни број А. 1. 1 и топограф. бр. 5090/27 општине Нови Сад уз искљичну цену од 12.000 дин.

Дражба ће се одржати у званичним просторијама зкн суда број собе 22; дне 12 априла 1933 године у 10 сати. Некретнине које долазе на дражбу не могу се продати испод (2/3) две трећине искљичне цене. Они, који намеравају узети учешћа у надметању, дужни су у руке иаасланрка положити у име кауције 10% од искљичне цене у готовом или у одговарајућим вредносним папирима, способним за кауцију а чији се курс има рачунати према наређењу §. 42 з. чл. LX. из год. 1881. или му предати признаницу о претходном положењу кауције у судски депозит и потписати услове о дражби (§§. 147., 150., 170. з. чл. LX:1881. и 21. з. чл. XLI. 1908)

Онај, који за некретнину понуди више од искљичне цене а нико не понуди више од њега, дужан је одмах надопунити постотку искљичне цене, установљену кауцију и до толико истог постотка по њему понуђене цене.

У Н. Саду, 8 фебруара 1933.

Т. М. Туцаковић с. р.
судија.

САВЕТ ОПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА

Број: 14844 од 17 марта 1933.
Нови Сад.

Оглас.

Савет града Новог Сада расписује усмену јавну лицитацију за продају градских плацева у Малом Лиману, с леве и десне стране Штранд пута, иза Ернстове куће на Дрварском тргу, иза старе каменичке капције, иза старе чиновничке насеобине, с десне стране Кисачког пута, с леве стране Темеринског друма т. зв. 18. к. ј. и у Рибњаку.

Поближи услови могу се видети у градском економском звању.

Лицитација ће се одржати дана 1 априла 1933 године у 10 сати пре подне у градском економском звању.

Из седнице савета општине града Новог Сада одржане 17 марта 1933 године.

Др. Борота гр. начелник.

Извршни број 104-1933.

Објава о јавној дражби.

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. 60. 1881. објављује, да ће услед решења среског суда у Новом Саду број 14472-1932 у корист траживоца извршења Удружења Цигљара Дунавске Бановине из Новог Сада (кога заступа Др Јанкелић Драгољуб адв. из Новог Сада), против извршеника за наплату 900 динара главнице и прип. на јавној дражби продати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гн. 2302-1933 и процењене на динара 8250 и то: печене и непечене цигље и коњски кожни серсам.

Јавна ће се дражба одржати на дан 30 марта 1933 у 9 сати пре подне у Темерину у цигљани овршеника код железничке станице.

Нови Сад, 17 марта 1933.
ЈОВАН Б. СТАНКОВИЋ
судски извршитељ

Извршни број 503/1932

Дражбена објава.

Потписани судски извршиоц у смислу §-а 102 зак. чл. 60. 1881 овим објављује, да ће се на јавној дражби продати покретнине, које су услед одлуке Среског суда у Новом Саду бр. Г. 8753/1932 у корист Грубетић Ст. Васе из Жабља, заст. по адв. дру Гавриловић Владициру у Новом Саду а против дужника надплењене у записнику од 10 децембра 1932, и процењене у вредности од 6500 — динара, а које се састоје из предмета: 1 креденц, 1 стол, 6 столица, 1 диван, 1 мањи креденц, 1 орман, 1 огледало и т. д.

Ова продаја, која се одређује на основу решења Среског суда у Н. Саду бр. Гн. 14764/1932 ради подмирења главнице од 4420 динара овој од 5/VII 1932 припадајућих 6% камата, те до данас установљених трошкова у износу од 2212 дин., одржаће се 13 априла 1933 године у 11 сати пре подне на лицу места у Новом Саду, на стану дужниковом, Доситејева улица 13.

Нови Сад, 13 марта 1933.
ВИГ ВОЈИСЛАВ
судски извршитељ

Извршни бр. 491/1932.

Дражбена објава.

Потписани судски извршиоц у смислу §-а 102 зак. чл. 60. 1881. овим објављује, да ће се на јавној дражби продати покретнине, које су услед одлуке Кр. Среског Суда у Новом Саду бр. Г. 12427-1932 у корист Франкл Франца из Брна, заст. по адв. дру Циприс Оскару у Новом Саду, а против дужника заплењене у записнику од 7-ХП 1932 год. и процењене у вредности од 35.000 динара, а које се састоје из предмета: 500 м. крепдешина и 300 м. жоржета.

Ова продаја, која се одређује на основу решења Среског Суда у Новом Саду бр. Гн. 14630/1932 ради подмирења главнице од 800 шв. фр. овој од 1/IX 1932 припадајућих 6% камата, те до данас установљених трошкова у износу од 2096 динара, одржаће се 28 марта 1933 у 5 сати после подне на лицу места у Новом Саду на стану дужниковом, Краља Петра улица 26.

Нови Сад, 27 фебруара 1933.
ВИГ ВОЈИСЛАВ
судски извршитељ

Штампарија Душан Чамбраг и Друг
Нови Сад, Краља Петра улица 3.